

A bírálóbizottság értékelése

A közjog és a magánjog viszonya, határai a polgári gazdasági és társadalmi viszonyok nagyon fontos kérdése. Rozsnyai Krisztina doktori értekezése problémaközpontú, azt keresi e nagy témakörön belül, hogy a közigazgatási jogi intézményeknek, szabályoknak milyen szerepük van a közhasználat érvényre juttatásában. A disszertáció tudományos igényességgel elkészített munka, amely önálló és új megközelítéssel elemzi a közhasználat jogi természetét, valamint a közösségi térhasználatot érintő szabályozást és bírói gyakorlatot, jellemzően a hatályos hazai jogrendszerben. A vizsgálat megalapozott, a következtetések világosak és érvényesek. A dolgozat eredményei érdemi hozzájárulást jelentenek a közjog és a magánjog viszonyáról szóló tudományos diskurzushoz.

Az értekezés – négy fő kutatási kérdéscsoport mentén – funkcionális elemzést végez a választott témakörben, elsősorban analitikus, dogmatikai és jogösszehasonlító kutatási eszközök alkalmazásával. Alapállítása szerint a közhasználat tételes rendezése terén, noha jelentős lépések történtek, a közjog és a magánjog nincsen kellően egyensúlyi helyzetben, a közjogi vonatkozások nem tudnak megfelelőképpen érvényre jutni, és ez a vonatkozó normák hatékonyságát lerontja, végeredményben kedvezőtlen szabályozási környezetet eredményez.

Az értekezés tartalmi értékei, tudományos eredményei a következőképpen foglalhatók össze.

1. Az értekezés egy dogmatikailag kiforratlan, töredezett szabályozást és joggyakorlatot egységes fogalmi és elméleti keretben ragad meg. Ennek során a közhasználatot nem egyes jogintézmények kvantitatív összességeként, hanem egy minőségileg önálló fogalmi kategóriaként vizsgálja, és ennek érdekében újszerű dogmatikai megközelítést dolgoz ki. Ez előmozdítja a közhasználat mint fogalom elméleti jelentőségének megértését és rendszertani elhelyezését.
2. Újnak tekinthető az értekezés eredeti megközelítésmódja, amely által átfogó problématerképet ad a közhasználat összetett viszonyrendszeréről és rámutat a jelenlegi szabályozás és bírói gyakorlat hiányosságaira és ellentmondásaira. Rámutat továbbá arra is, hogy a közjogi logika háttérbe szorulása a közhasználat kapcsán polgári jogi dominanciát eredményez, ami pedig a jogvédelem hatékonyságára és a közigazgatás jogszerű működésére kedvezőtlenül hat. A feltárt problémák közül kiemelendő a párhuzamos jogérvényesítési lehetőségek problémája, amelynek kapcsán az értekezés kiemeli e párhuzamosságok kiküszöböléséhez szükséges, közjogi és magánjogi jogviszonyok közötti határ tisztázásának szükségességét. Feltárja továbbá az e problémák tisztázásának akadályát képező hiányosságokat, így a polgári jog közigazgatási jogviszonyok kapcsán játszott másodlagos jogvédelmi szerepének tisztázatlanságát, amelyek részben az elhatárolások hiányosságaiból, de részben a hatásköri viták nem megfelelő szabályozásából erednek.
3. Jelentős és a jogrendszer tágabb összefüggéseire is adaptálható tudományos eredmény a közjog, illetve a közjogi eszközök sokrétű – nem pusztán az impérium gyakorlásán alapuló – természetének kibontása. E sajátos jogi eszközök elemzésével a közhasználat tartalmának meghatározása során jelentkező további szabályozási szükségletekre és a jogalkalmazási gyakorlat fejlesztési potenciáljára is rávilágít az értekezés. Bemutatja ennek során a statikus, tulajdonalapú meghatározás elégtelenségét és a funkcionális megközelítés szükségességét, feltárva a tulajdoni jogok és közhasználati kötelezettségek közötti feszültséget.
4. Módszertani szempontból értékes a komplex közigazgatástudományi megközelítés, ami a normatív szemléletet meghaladóan többféle értékelő módszer alkalmazását ötvözi.

Kiemelendő mindezzel összefüggésben az értekezés bírói joggyakorlattal kapcsolatos elemzése és annak újszerűsége is.

A jelölt az opponensek véleményére és a bizottság kérdésére alapos, meggyőző válaszokat adott.

Az értekezés az MTA Doktori Szabályzatában foglalt tartalmi és formai követelményeknek maradéktalanul megfelel.